

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/36/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200602
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012200602.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: V., rod. M., bytom T. proti odporcovi: Okresný úrad Lučenec (pôvodne: Obvodný pozemkový úrad v Lučenci, so sídlom Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. LC/2012/00093 zo dňa 30. marca 2012, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 1 Scud 4/2012-19 zo dňa 4. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 1Scud 4/2012-19 zo dňa 4. októbra 2012 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. LC/2012/00093 zo dňa 30. marca 2012, ktorým odporca rozhodol, že navrhovateľka nespĺňa podmienku podľa § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. na navrátenie vlastníctva alebo priznania práva na náhradu za pozemky evidované v listine o drobnom prúdele v katastrálnom území C., č. k. 1748/33-1/4-174 zo dňa 04.01.1934, parcela č. 1677/a/5, druh pozemku roľa o výmere 6402 m² a parcela č. 1677/a/6 druh pozemku les o výmere 296026 m² v podiele 5/52 a za pozemky parcely č. 1378/10 a 1378/11 pôvodne evidované v pozemkovoknižnej vložke č. 158 kat. úz. C., ktorých vlastníkom bol Z. v podiele 1/6-ina a vo vložke č. 209 v podiele 1/30.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že odporca rozhodnutím č. L/2005/00823 zo dňa 16.03.2005 (právoplatnosť dňa 18.04.2005), rozhodol o reštitučnom nároku dňa 10.01.1992 na bývalom Pozemkovom úrade v Lučenci v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. uplatnenom nebohým otcom žiadateľky V.. Týmto rozhodnutím bolo prinavrátené vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam dcéram

žiadateľa R. a V. Odporca rozhodnutím č. L/2005/00589 zo dňa 20.06.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.07.2005, nepriznal reštitučný nárok žiadateľkám R. a V. rozhodujúc o uplatnenom reštitučnom nároku v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. spoločným podaním žiadateľiek zast. firmou Gruy Lučenec, ktoré podanie bolo doručené Obvodnému pozemkovému úradu v Lučenci dňa 30.12.2004. Vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam nebolo priznané s odôvodnením na skutočnosť, že o reštitúcii vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam už bolo rozhodnuté právoplatným rozhodnutím odporcu č. L/2005/00823 zo dňa 16.03.2005 a navyše bolo poukázané, že žiadateľka V. nespĺňa podmienku oprávnenej osoby v zmysle § 1 a § 2 zákona č. 503/2003 Z. z..

Dňa 31.12.2004 bolo doručené odporcovi samostatné podanie navrhovateľky V., zaevidované pod č. L-2004/01138, ktorým uplatnila sama reštitučný nárok k predmetným nehnuteľnostiam. Odporca rozhodnutím č. LC/2010/00133 zo dňa 27.08.2010 zastavil správne konanie podľa § 30 ods. 1 písm. i/ zákona č. 71/1967 Zb. z dôvodu prekážky veci rozhodnutej. Krajský pozemkový úrad v Banskej Bystrici ako odvolací orgán rozhodnutím č. 2010/00405 zo dňa 12.11.2010 zrušil prvostupňové rozhodnutie z dôvodu nesplnenia podmienok pre takýto postup - absencia totožnosti účastníkov a predmetu konania, pričom vyslovil názor, že pokiaľ správny orgán zistí, že nie sú splnené podmienky v zmysle reštitučného zákona, t.j. nie je preukázaná opodstatnenosť reštitučného nároku, jedná sa o vyriešenie hmotnoprávnej otázky, o ktorej správny orgán musí vydať meritórne rozhodnutie, t.j. v prípade nepreukázania opodstatnenosti nároku žiadosť zamietnuť.

Dňa 22.06.2011 odporca vyzval navrhovateľku vydokladovať štátne občianstvo Slovenskej republiky. Navrhovateľka výzvu prevzala dňa 27.06.2011, avšak na výzvu nereagovala, čo správny orgán vyhodnotil, že štátne občianstvo nepreukázala, a teda nespĺnila jednu z podmienok pre priznanie práva na reštitúciu a vydal rozhodnutie č. LC/2012/00093 zo dňa 30.03.2012, ktoré sa stalo predmetom tohto súdneho konania na základe proti nemu podaného opravného prostriedku navrhovateľkou.

Podľa krajského súdu z obsahu odvolania navrhovateľky vyplynulo, že namieta vyhodnotenie zákonom stanovenej podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky odporcom, ktoré považuje za diskriminačné voči nej, ako občanovi bývalej federácie a v rozpore s Lisabonskou zmluvou, ktorá zakotvuje všeobecný zákaz diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti k inému členskému štátu EÚ.

Krajský súd uviedol, že preskúmvacie konanie zameralo na posúdenie spornej otázky ohľadom zákonom stanovenej podmienky pre žiadateľa o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., ktorý stanovuje podmienku štátneho občianstva Slovenskej republiky. Krajský súd poznamenal, že rozsah preskúmvacej činnosti je daný rozsahom odvolacích dôvodov, ktorý súvisí s odôvodnením preskúmvaného rozhodnutia. Keďže negatívne rozhodnutie o uplatnenom reštitučnom nároku bolo vydané výlučne z dôvodu nesplnenia tejto podmienky zákona (§ 2 ods. 1,2), krajský súd zákonnosť predmetného rozhodnutia neposudzoval z iných aspektov.

Účelom reštitučného zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. je prinavrátenie vlastníctva, resp. poskytnutie náhrady oprávneným osobám, ktorým prešlo vlastníctvo k pozemkom na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období niektorým zo spôsobov vymenovaných v § 3 ods. 1 reštitučného zákona. Jedná sa teda o zákon, ktorý svojou podstatou napráva krivdy, ktoré boli spôsobené totalitným režimom, postupmi vtedajších štátnych orgánov, ktoré neboli v súlade s princípmi demokracie, právneho štátu a ochrany základných práv a slobôd. Krivdy boli spôsobené stratou vlastníckeho práva, a preto cieľom a účelom reštitučných zákonov je prinavrátiť vlastníctvo, t. j. je premietnutím princípu ústavnej ochrany vlastníctva zaručenej čl. 20 Ústavy SR. Reštitučný zákon neznamena automatické obnovenie vlastníckych práv, ale zvolený bol princíp vrátenia majetku po splnení určitých zákonom stanovených podmienok. Zákon tým reaguje aj na záujmy a práva iných osôb, ako oprávnených osôb, ktorí medzičasom mohli nadobudnúť predmetný majetok, v snahe vyhnúť sa vzniku ďalších krívd. Súd tiež poznamenáva, že zákon č. 503/2003 Z. z. je v poradí druhým zákonom upravujúcim reštitúciu vlastníckeho práva k pozemkom, ak nebolo vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

V prípade reštitúcií nejde o ochranu existujúceho majetku oprávnenej osoby, ale o navrátenie vlastníctva strateného v rozhodujúcom období (od 25. februára 1948 do januára 1990). Právo na reštitúciu je osobitný druh majetkového práva, ktorého vznik je podmienený splnením zákonom stanovených podmienok. Jednak sú to objektívne podmienky - strata vlastníckeho práva v rozhodujúcom období, strata vlastníckeho práva niektorým zo zákonom stanovených dôvodov, uplatnenie nároku v zákonom

stanovenej prekluzívnej lehote, ako aj subjektívne podmienky, medzi ktoré patrí splnenie podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky. Splnenie týchto podmienok má konštitutívny význam, to znamená, že bez ich splnenia právny nárok na reštitúciu nevznikne. Reštitučné zákony upravujú okruh oprávnených osôb stanoviac osobitné podmienky pre ne, pričom ich postavenie (oprávnených osôb v zmysle § 2 ods. 2) nie je totožné s dedičmi, čo vyplýva zo zvláštnej povahy reštitučného práva.

V Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 127/07 z 29. októbra 2008 sa súd zaoberal namietanou nesúladosťou čl. I § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. s čl. 1 a čl. 12 v spojení s čl. 20 Ústavy SR, a to na návrh Krajského súdu v Bratislave z dôvodu ustanovenej podmienky štátneho občianstva SR v napadnutom ustanovení zákona č. 503/2003 Z. z.. Ústavný súd SR nevyhovел návrhu Krajského súdu v Bratislave a konštatoval, že rešpektujúc limity dané ústavou, špecifiká reštitučného zákonodarstva, ako aj doterajšiu judikatúru ústavného súdu, čl. I § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., v ktorom je ustanovená podmienka štátneho občianstva Slovenskej republiky pre navrátenie pozemkov, nevykazuje znaky namietaného nesúladu s Ústavou SR.

Pri posudzovaní podmienky štátneho občianstva, ako predpokladu pre vznik reštitučného nároku, ústavný súd poukázal na skutočnosť, že Európska komisia pre ľudské práva v Štrasburgu v súvislosti s reštitúciami vyslovila, že podľa Dohovoru neexistuje právo na reštitúciu vlastníctva, a pretože diskriminácia podľa čl. 14 Dohovoru je možná len v súvislosti s porušením niektorého hmotného práva zaručeného Dohovorom, nemožno odvodiť v prípade podmienky ani štátneho občianstva, ani trvalého pobytu podľa reštitučných predpisov, porušenia zákazu diskriminácie. Ak teda neexistuje podľa Dohovoru právo na reštitúciu vlastníctva, sú podľa Komisie reštitúcie v rukách každého štátu ako suveréna (č. 23131/93 Brežní v. Slovensko, č. 28390/95 Petzoldová v. Česká republika, č. 23899/93 Nohejl v. Česká republika, č. 23069/93 Jonas v. Česká republika). Ústavný súd SR poukázal tiež na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky k posudzovaniu podmienky štátneho občianstva ako predpokladu pre vydanie majetku v rámci reštitúcie, a to na nález sp. zn. PL.ÚS 33/96 zo dňa 04. júla 1997 a na nález PL.ÚS 24/98, v ktorom sa konštatuje, že čl. 11 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd vytvára pre zákonodarcu priestor pre obmedzenie okruhu oprávnených osôb v reštitučnom zákonodarstve ustanovením podmienky štátneho občianstva. Ústavný súd SR konštatoval, že v súvislosti s navrátením vlastníctva treba v tejto súvislosti za právne relevantné ustanovenie považovať druhú vetu čl. 20 ods. 2 ústavy, ktorá vytvára priestor na to, aby zákon ustanovil limity osobného rozsahu potenciálnych reštituentov z dôvodu, že toto ustanovenie deklaruje, aby určité veci boli iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

Krajský súd uviedol, že posudzoval uplatnený nárok na reštitúciu aj z hľadiska, či vylúčenie navrhovateľky z okruhu oprávnených osôb pre nesplnenie podmienky štátneho občianstva SR, neumožňuje priznať reštitučný nárok sestre navrhovateľky, a to aj s prihliadnutím na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 123/2010 zo dňa 30. júna 2010, ktorý k aplikácii ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. uviedol, že „z citovaného zákonného ustanovenia možno vyvodíť, že oprávnenými osobami sú všetky osoby v tomto ustanovení uvedené. Ich zaradenie do jednotlivých skupín neznamena, že ak existujú osoby v prednejšom poradí, nemôžu reštitučný nárok úspešne uplatniť osoby uvedené v neskoršom poradí, alebo ak v tom istom poradí existuje viac osôb, že jedna z nich môže uplatniť nárok len v pomere k počtu týchto osôb, ak tieto osoby alebo osoby v prednejšom poradí svoj nárok neuplatnili, a preto ich právo zaniklo. V tomto smere totiž zákon č. 503/2003 Z. z. neobsahuje žiadne pravidlo, ktoré by eliminovalo reštitučný nárok oprávnenej osoby uvedenej v niektorej zo skupín, či v rámci jednej skupiny, ak tento nárok neuplatnili osoby uvedené v prednejšom poradí, či aj iné osoby v tom istom poradí. Nečinnosť týchto osôb otvára cestu pre uplatnenie „celého“ reštitučného nároku osobe, ktorá sa ho aktívne domáha na príslušnom orgáne, lebo aj táto osoba je rovnocenne zahrnutá do okruhu oprávnených osôb, ktorých sa tiež zmiernenie následkov majetkových krívd týka“. Ústavný súd ďalej konštatoval, že „uspokojovanie nárokov týchto ďalších oprávnených osôb pri nečinnosti iných osôb zodpovedá zmyslu a účelu reštitučného zákona. Takáto interpretácia ustanovenia § 2 citovaného zákona je nielen konformná s jeho dikciou, ale aj zmyslom a účelom tohto zákona a naostatok je aj v súlade so všeobecne záväznými zásadami spravodlivosti, keď sa do širšej rodiny vracia len to, čo bolo odtiaľ nesprávne odňaté, alebo vzaté“.

Krajský súd mal za to, že vzhľadom na to, že reštitučný nárok bolo potrebné uplatniť v zákonom stanovenej lehote a sestra navrhovateľky toto právo nevyužila, správny orgán by nemohol prinavrátiť vlastníctvo k predmetným pozemkom tejto osobe s odkazom na skutočnosť, že reštitučný nárok bol v

lehote uplatnený navrhovateľkou. V danom prípade totiž reštitučný nárok uplatnila len navrhovateľka, ktorá ovšem nespĺňala podmienku štátneho občianstva SR, a preto uplatnenému reštitučnému nároku nebolo možné priznať úspech. V zmysle naposledy citovaného nálezú ústavného súdu možno vyvodiť záver, že pokiaľ by navrhovateľka spĺňala podmienku štátneho občianstva SR, bolo by možné prinavrátiť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam v celom rozsahu, a to bez ohľadu na to, či reštitúciu uplatnila aj sestra navrhovateľky ako ďalšia potenciálna oprávnená osoba v tej istej skupine (poradí), a to samozrejme za predpokladu, že by navráteniu vlastníctva nebránili iné okolnosti. Keďže nesplnenie subjektívnej podmienky na strane oprávnenej osoby (občianstvo SR), absolútne vylučuje vznik reštitučného nároku, potom posudzovanie týchto ďalších okolností súd považoval za irelevantné.

Z vyššie uvedených dôvodov, posudzujúc len aspekt otázky splnenia podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky u navrhovateľky (žadateľky o prinavrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom), súd rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdil. Poznamenáva ovšem, že s inými podmienkami pre vydanie predmetného rozhodnutia, ktoré neboli v odvolaní namietané, sa nezaoberal.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľky

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka odvolanie žiadajúc jeho zmenu a zrušenie rozhodnutia odporcu.

Uviedla, že v predbežne namieta skutočnosť, že nežiada navrátenie pozemkov v reštitúcii, ale v rámci dedičstva po otcovi, kde nie je obmedzenie nároku podmienené štátnym občianstvom Slovenskej republiky. Táto skutočnosť je podľa navrhovateľky potvrdená rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Lučenci č. I. 20005/00823 zo dňa 16.3.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.4.2005. Týmto rozhodnutím odporca priznal navrhovateľke vlastníctvo pozemkov v k.ú. W.Navrhovateľka uviedla, že jej nie je zrejmá skutočnosť, že v rámci dedičstva v priznaní dedičského nároku po otcovi odporca rozhoduje odlišným spôsobom v k.ú. W. a v k.ú. C.Navrhovateľka uviedla, že odvolanie podrobne odôvodní v priebehu mesiaca december 2012.

Navrhovateľka odvolanie nedoplnila. Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

III.

Rozhodnutie správneho orgánu

Odporca dňa 30.3.2012 rozhodnutím č. LC/2012/00093 rozhodol, že navrhovateľka nespĺňa podmienku § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. na vrátenie vlastníctva alebo priznania práva na náhradu za pozemky evidované v listine o drobnom prúdele v katastrálnom území Pleš, č. k. 1748/33-1/4-174 zo dňa 4.1.1934, parcela č. 1677/a/5 druh pozemku roľa o výmere 6402 m² a pare. č. 1677/a/6 druh pozemku les o výmere 296026 m² v podiele 5/52 a za pozemky parcely č. 1378/10 a 1378/11 pôvodne evidované v pozemkovoknižnej vložke č. 158 kat. úz. C., ktorých vlastníkom bol Z. v podiele 1/6-ina a vo vložke č. 209 v podiele 1/30.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že na predmetné nehnuteľnosti si uplatnil reštitučný nárok na bývalom Pozemkovom úrade v Lučenci dňa 10.1.1992 v zmysle zák. č. 229/1991 Zb. nebohý otec žiadateľky V.. Rozhodnutím č. L/2005/00823 zo dňa 16.3.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.4.2005, bolo priznané v zmysle zákona č. 229/91 Zb. vlastnícke právo jeho dcéram R. rod. M. a V. rod. M.. Jednalo sa o parcely č. 1625/57, 1625/108, 1625/141, 1625/160, 1625/189, 1625/190, 1625/196, 1625/203, 1625/216 v podiele 166/9360 pôvodne evidované v liste vlastníctva č. 140 kat. úz. W.

Dňa 30.12.2004 bolo na OPÚ v Lučenci pod číslom L-2004/001080 zaregistrované podanie R. a V. na základe plnej moci zastúpenými firmou Gruy Lučenec, ktoré sa týkalo uplatnenia nároku podľa zák. č. 503/2003 Z. z. na parcelu č. 1625/2 o výmere 1705985 m² druh pozemku les v katastrálnom území W. Konanie bolo ukončené rozhodnutím č. L/2005/00589 zo dňa 20.6.2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.7.2005. V rozhodnutí žiadateľkám nebolo priznané vlastnícke právo v zmysle zák. č. 503/2003 Z. z., nakoľko majetok, na ktorý si uplatnili nárok, bol vydaný v súlade so zákonom č. 229/91 Zb.

Okrem uplatnenia č. L-2004/001080 bolo dňa 31.12.2004 na pozemkový úrad doručené samostatné podanie V. pod číslom L-2004/001138. V podaní figurovala len jedna žiadateľka, ktorá ako sama uviedla, nie je občiankou Slovenskej republiky. Podanie č. L-2004/001138 bolo pridelené inému pracovníkovi pozemkového úradu, ktorý nemal vedomosť o súvislosti oboch podaní. Táto skutočnosť bola ozrejmeneá až po liste, ktorý bol doručený zo strany V. dňa 23.8.2010.

Zákon č. 503/2003 Z. z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. a zároveň právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky.

Obvodný pozemkový úrad v Lučenci rozhodol o reštitučnom nároku žiadateľky právoplatným rozhodnutím č. L/2005/00823 podľa zákona č. 229/91 Zb. a právoplatným rozhodnutím č. L/2005/00589 v zmysle zák. č. 503/2003 Z. z. nepriznal reštitučný nárok žiadateľke, nakoľko o uplatnenom nároku bolo rozhodnuté podľa zákona 229/91 Zb.

Správny orgán rozhodnutím č. LC/2010/00133 zo dňa 27.8.2010 konanie vo veci samostatne uplatneného nároku V. zastavil v zmysle § 30 ods. 1 písm. i) zák. č. 71/1967 Zb., lebo mal zato, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté vyššie uvedeným rozhodnutím. Navrhovateľka sa voči rozhodnutiu č. LC/2010/00133 dňa 20.9.2010 odvolala.

Krajský pozemkový úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. 2010/00405 zo dňa 12.11.2010 rozhodnutie OPÚ v Lučenci č. LC/2010/00133 zo dňa 27.8.2010 zrušil, pretože podľa odôvodnenia rozhodnutia predpokladom postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. i/ správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak v tej istej veci sa právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil. Predpokladom postupu podľa tohto ustanovenia je aj totožnosť veci, ktorá musí byť daná nielen totožnosťou predmetu ale aj účastníkov konania. Uvedené podmienky neboli v rozhodnutí č. LC/2010/00133 splnené a preto bolo rozhodnutie zo strany KPÚ v Banskej Bystrici zrušené. KPU považoval za potrebné zmeniť rozhodnutie v tom smere, že nie je možné použiť ustanovenie § 30 ods. 1. písm. „i“ správneho poriadku ale zamietnuť žiadosť za použitia § 1 a následne zákona č. 503/2003 Z. z.

Správny orgán v ďalšom postupe vyzval navrhovateľku dňa 22.6.2011 na vydokladovanie štátneho občianstva v zmysle § 9a zákona č. 40/1993 Z. z. ku dňu 31.12.2004 a poučil ju o tom, ako sa štátne občianstvo preukazuje a zároveň ju vyzval, aby potvrdenie o štátnom občianstve doložila do 60 dní odo dňa doručenia výzvy. Výzvu prevzala 27.6.2011, no do dnešného dňa štátne občianstvo SR nepreukázala.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa V. nenavracia vlastníctvo a nepriznáva sa jej ani právo na náhradu za nehnuteľný majetok v kat. území C., tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

IV.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 23.septembra 2014 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 1. októbra 2013 Obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad.

Na základe nižšie citovaných zákonných ustanovení má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Obvodného pozemkového úradu v Lučenci ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Lučenec .

Preto bude s týmto právnym nástupcom najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konať na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplynulo, že navrhovateľka sa domáhala navrátenia vlastníctva k pozemkom evidovaným v listine o drobnom prídiele v katastrálnom území C., č.k. 1748/33-1/4-174 zo dňa 04.01.1934, parcela č. 1677/a/5 druh pozemku roľa o výmere 6402 m² a parcela č. 1677/a/6 druh pozemku les o výmere 296026 m² v podiele 5/52 a

za pozemky parcely č. 1378/10 a 1378/11 pôvodne evidované v pozemkovoknižnej vložke č. 158 kat. úz. C., ktorých vlastníkom bol Z. v podiele 1/6-ina a vo vložke č. 209 v podiele 1/30.

Oporca v preskúmanom rozhodnutí vyslovil, že navrhovateľka nespĺňa podmienky uvedené v § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z, nakoľko navrhovateľka nepreukázala, že je štátnou občiankou Slovenskej republiky.

Navrhovateľka napadla uvedené rozhodnutie opravným prostriedkom odôvodneným tým, že v dedičskom konaní o reštitučných nárokoch po poručiteľovi nie je štátne príslušnosť dedičov právne významná.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

Podľa § 2 ods. 2 zákona ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o nevyhovení opravnému prostriedku navrhovateľky a o potvrdení rozhodnutia odporcu, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa odvolacieho súdu z obsahu odvolania navrhovateľky vyplynulo, že namieta vyhodnotenie zákonom stanovenej podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky odporcom, keď v dedičskom konaní podľa nej nie je otázka štátneho občianstva SR navrhovateľky právne významná.

Na túto námietku, keďže bola aj obsahom podaného opravného prostriedku už reagoval krajský súd, keď uviedol, že nebolo sporné, že navrhovateľka nepreukázala, že je štátnou občiankou Slovenskej republiky. Teda nespĺnila zákonnú podmienku v zmysle § 2 ods.2 zákona č. 503/2003 Z. z..

Ako správne uviedol krajský súd v prípade reštitúcií nejde o ochranu existujúceho majetku oprávnenej osoby, ale o navrátenie vlastníctva strateného v rozhodujúcom období (od 25. februára 1948 do januára 1990). Právo na reštitúciu je osobitný druh majetkového práva, ktorého vznik je podmienený splnením zákonom stanovených podmienok. Jednak sú to objektívne podmienky - strata vlastníckeho práva v rozhodujúcom období, strata vlastníckeho práva niektorým zo zákonom stanovených dôvodov, uplatnenie nároku v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote, ako aj subjektívne podmienky, medzi ktoré patrí splnenie podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky. Splnenie týchto podmienok má konštitutívny význam, to znamená, že bez ich splnenia právny nárok na reštitúciu nevznikne. Reštitučné zákony upravujú okruh oprávnených osôb stanoviac osobitné podmienky pre ne, pričom ich postavenie (oprávnených osôb v zmysle § 2 ods. 2) nie je totožné s dedičmi, čo vyplýva zo zvláštnej povahy reštitučného práva.

S uvedeným právnym názorom krajského súdu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v

podrobnostiach na jeho závery uvedené v kapitole I. Predmet konania odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa podrobne zaoberal námietkami navrhovateľky a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody opravného prostriedku neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval rozhodnutie odporcu za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne. V postupe krajského súdu nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 2 OSP.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo nebola v tomto konaní úspešná. Odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.